

ek

rozott, hanem önálló választáson. Diessen-

ekutatások Cristescu ügyében

8. Tita Cristescu ha-

vi audienciák január 10-én

8. A Lupta írja, hogy

kából öngyilkosság.

gós vagyont örökötek

közli terrorizmus le-

némőkök, ak!

ukc(ó!), francia, stb.

és Lapkiadó R. K.

BRAT

Anna... No. 224718, 929

KELET

Bérmencet... Ara 5 lej

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAD

Lord Reading, a „kivétel”

Lord Reading halála és a nagy angol zsidó államférfi bámulatos pályafutása napokon át foglalkoztatta az egész világsajtót.

Egyedül a harmadik birodalom sajtóját hozta kissé zavarba a nagy angol halála.

Mit tett hát a hitleri Németország sajtója? A berlini Jüdische Rundschau legutóbbi számában szemelvényeket közöl a nagy világiapokban megjelent Reading-cikkekből.

A „Westdeutsche Beobachter”, mely Kölnben jelenik meg, eként oldotta meg a Readingről való megemlékezés kényes kérdését.

Eddig szól a kölni lap megemlékezéséről. Közvetlenül utána minden kommentár nélkül a „Frankfurter Zeitung” cikkét idézi a Rundschau, mely idézet így hangzik:

„Anglia azt a férfit veszítette el benne, aki az állam legmagasabb pozíciójában senki fedelkezett meg soha fájáról...”

E két idézethez fölösleges is minden kommentár, bár jól tudjuk, hogy a Rundschau nem ezen „főlöszegért” mellőzte saját megjegyzéseit.

Mindez természetesen nehezen érthető és különösen kényelmetlenül ható valami Néci-Németország számára.

Vétót emelünk

Tg.-Muresen alaposan megvédték bennünket. Olyan ember jelentkezett védőül számunkra, akire igazán nem számíthatunk eddig.

A Porunca Vremii ugyanis azt írta róla, hogy hárommillió lejt adott a zsidó hitközség felségélyezésére.

Szörnyű vád! Ez embernek megáll az esze! Hogyan is lehet egy jóhiszemű polgármesternek ilyen rágalommal sújtani!

De Dandea meg is adta rá a feleletet... Naiv olvasó! Most bizvást hiszed, hogy Dandea így válaszolt a Porunca Vremii támadására:

Hitlerista puccsot készítenek elő Ausztriában

Papen titokzatos utjai Bécs és Berlin között. Az osztrák kormány hivatalosan is fel kívánja vetni a Habsburg-restauráció kérdését

Bécs, január 9. Külföldi politikai körökben aggodalommal figyelik van Papen Németország bécsi követének sűrű repülőútjait Bécs és Berlin között.

Hess lett Habig utóda Bécsi diplomáciai körökben tudni vélik, hogy a Führer legbizalmasabb titkárát, Hess-t nevezte ki Habig helyébe.

Több, mint valószínű, hogy Hess ki fogja használni agitáció céljaira, hogy a gyarmati háboru elvonja a Duce figyelmét az ausztriai helyzetről.

Külföldi diplomáciai körökben el vannak készülve rá, hogy az ausztriai hitlerista mozgalom az új események kapcsán erőre fog kapni.

„Igenis, adtam a zsidó hitközségnek 3 millió lejt, mert a zsidók, az ország lojális polgárai és adófizetői a mai anyagi viszonyok között egyre nehezebben tartják fenn hitközségüket.”

Sajnos, naiv olvasó, nem így történt. Dandea primar egyszerűen rágalomnak minősítette a Porunca Vremii állításait és sajtó útján elkövetett rágalomzás címén sajtóper indított a Porunca Vremii ellen.

Hogy ő, Dandea, pénzt adjon a zsidó hitközségnek? Felháborító!

Azoknak a zsidóknak, akik bár kevesen vannak, mégis a legtöbb pénzt fizetik be a város kasszájába?!

olyan gyümölcs, mely önmagától is megéri.” Papen azonban mindent elkövet, hogy ez a gyümölcs minél korábban beérjen.

Schussnigg prágai utja

Bécs, január 9. Tartja magát az hír, hogy Schussnigg kancellár január 15-én Prágába utazik, ahol két napot fog tartózkodni.

1. Habsburg Ottó hívei erős agitációt fejtenek ki Ausztriában;

2. a francia hivatalos körök félnek, hogy a keletafrikai háboru következtében csökkenő közép-európai olasz befolyás következtében a nemzeti szocialista mozgalom ismét megújul és ezáltal nagy arányokat öltve, veszélyeztetné Ausztria létét.

Ezek azok az okok, amelyek Schussnigg prágai utját meghatározzák. Prágában a cseh vezető személyiségekkel folytatott tárgyalásain puhatólózni fog, hogy milyen álláspontot foglal el a kisantant egy hitelen restauráció esetén.

Von Waldenege osztrák külügyminiszter január végén vadászat ürügye alatt Budapestre látogat el.

Hivatalos körök a leghatározottabban állást foglalnak a restauráció mellett, számolni kell azonban a meggondoltabb osztrák politikuskok álláspontjával, akik ismerik a kisantantnak a Habsburg restauráció kérdésében elfoglalt álláspontját és igyekeznek a kormányt ettől a tervtől eltéríteni.

A numerus valachicus az összes kisebbségekre vonatkozik. Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok közül Vaidának Clujon tett nyilatkozatait. Vaida kihangsúlyozta, hogy a numerus valachicus nem vonatkozik csak a zsidókra, hanem az összes kisebbségekre.

Olyan sértés ez, ami valóban vért kíván. Dandea szelíd ember, ezért nem kíván vért. Mindössze csak perel.

Es megdöbbentő, siralmas, tragikus, elriasztó, hogy ma 1936-ban, a jelenlegi román alkotmány érvénye mellett, felelős pozícióban levő ember, jelentékeny erdélyi város polgármestere, rágalomnak minősítse, hogy a zsidó hitközség támogatásával vádolják!

Jellemző a polgármester ur jogi felkészültségére: hát lehet rágalomnak minősíteni egy államilag bevett felekezeti támogatást?

Nem tudjuk, mi lesz ennek a jogilag abszurd sajtópernek a sorsa.

Lehet, hogy mégis eljut a tárgycéljásig. Mi azonban már eleve vétót emelünk ellene. Vétót emelünk, hogy román közigazgatási ember a zsidók hátán sajtóperreljen, olyan ügyben, amelyért a zsidóknak kellene őt perelnők.

Hogy nem adott 3 milliót a zsidó hitközségnek.

VILÁG TÖKRÉ

Mendelsohn Mózes

Halálának százötvenedik évfordulója

Hét évvel ezelőtt, 1929 szeptemberében ünnepelte a hsladó zsidóság a filozófusok, írók, az exegezis s a Biblia-fordítás művelő Moses Mendelsohn születésének kétszázéves évfordulóját.

Kár volna a mostani ünnepi alkalomnak (Mendelsohn halála százötven éves fordulójának) gáncsoskodással és szemrehányásokkal keserü izt adni.

„Ugy értesülök, hogy testvérem százait akarják kiűzni Drezdából, közöttük olyanokat, ak’ket személyesen is ismerek és akiknek becsületességéről magam is meg vagyok győződve. Lehet, hogy a zsidók képtelenek a rájuk rótt adóteheket fizetni, de kétségtelen, hogy nem saját hibájukból jutottak idáig...”

Hová menjenek e szerencsétlenek feleségeikkel, ártatlan gyermekeikkel, hol találjanak védelmet és menedéket, ha az ország, ahol vagyonukat hagyták, kihajítja őket? Legkeményebb bűn és a zsidóra az országból való kiutasítás, egyenértékű szinte a föld színéről való elsöpréssel.

Mendelsohn intervenciója használt, amint hogy ama idők szociális fejlődése is kedvezett a zsidó törekvéseinek. De e törekvések tengelyébe olyan tényezők állottak, amelyeknek nem a jóhiszeműség a teherpróbája, hanem a természet.

Mendelsohn az asszimilációt akarta, holott ez ellenkezik a népesség legelemibb természet törvényével. Igazán jót akarni és jót tenni csak a természettel egyhangyan lehet.

A dessauai tömörítő — „szófer” — Me-nachem Mendel fia, skit a szülői házban vezettek be a Biblia és a héber nyelv ismeretébe és akít egy nagyzerül tudós, Dessau rabbi, David Fränkel avatott a Talmudba később, ez a fia a Moses Mendelsohn a német fővárosban nem látott más életcél, mint a zsidók nyíójának emelését. Azt azonban már nem látta, hogy e célnak be kell esnie a zsidó népiség vonalába.

Voltaképp már kezdetben a tragikum csiráját rejtette ez a világfelfogás magában. A másokhoz való hozzájárulás és a szellemi-ekben való gyámokodás kizárja a „szabadság és teret” természetes ösztönének” egészséges kifejlését. Egy levelében va’amilyen keresztény barátja írta ezt Moses Mendelsohnnak, a zsidó probléma olyan megoldását ajánlv, ami sokban hasonlít acionista megoldáshoz. A világ zsidóságának egyesülésé” és meg-erőtető pénzbeli áldozatokat kívánt. Mendelsohn ezt a megoldást helytelenítette és pedig azért, mert nem bízott a gettó étkörében felnevelkedett zsidók tetterében. „Legnagyobb nehézséget — írja — nemzetem karakterében látom. E nép nincsen ke’őképpen felkérülve egy nagy ügy vállalására. A nyomás, amely alatt évszázadok óta élünk, megfosztotta szellemünket a szilkséges életerőtől. Nem a mi hibánk... A szabadság és tetterő természetes ösztöne náunk szorzetesi éreynökké

változott és imában és fájdalommal nyilvánul meg, nem pedig ha örömben".
Igy ítélte meg Mendelsohn a zsidó népet, holott valójában csak egy rőteget jellemzett. Azt, amely őt az asszimiláció úján követte.

Mendelsohn föllépése után néhány németországi zsidó generáció mintha igazolta volna az asszimilációnak ezt a profétáját, annak ellenére, hogy a németek közül számosan. Így I. G. Fichte, élesen követelte, hogy „adás-sék mód a zsidók Palesztinába való telepítésére”. A józanság és előrelátás hangja azonban elhalt. Mendelsohn nem követelte a válásból való kitéréseket, sőt ellenezte azokat, de mit jelentett az ő tiltakozása a példák szemből, amiket a zsidó középiskolák látottak? Mendelsohn gyermekei! A legtehetségesebbje, Doro hea elhagyta derék férjét, Simon Veitot és két gyermekével Schlegel kedvéért át ért előbb a református, majd a katolikus vallásra. Egyedül legidősebb fia, József, a h'eres berlini Mendelsohn-bankhoz megalapítója tartotta a zsidó valláshoz való hűségét.

A hitleri erőszaknak kellett jönnie, hogy Németország asszimilánsai magukra eszméljenek. Meg kellett fordulnia a történeli fejlődésnek, hogy Mendelsohn jóhiszemű tévedése lelepleződjön.

Christan Wilhelm Dohm, egy magasrangú porosz tiszviselőnek abból az időből származó könyvéből valók az alábbi sorok annak jellemzésére, hogyan fordult a német zsidók sorskeréke:

„Attól a megtiszteltetéstől, hogy az államot békében és háborúban szolgálja, a zsidó teljesen ki van zárva. A foglalkozások legelősejtelő, a földműveléstől teljesen el vannak tiltva és szinte sehol nem bírtokolhatnak fekvőségeket saját nevükön. Csak ritka tehetségekkel megáldottaknak van még ilyen nyomászói körülmények között kedvük és bátorságuk, hogy felemelkedjenek a szepművészetek vagy tudományok magasságába, amelyek közül mint keresési lehetőség csak a mérnökség, a természet- és az orvosi tudomány jöhet tekintetbe. És ezek a ritka emberek, akik a tudományokban és művészetekben magas fokot értek el, valamint azok, akik ritka igazságos jellemükkel az embertársaság becsületére válhatnak, csak a kevés nemesen gondolkodó ember nagybecsűsítését vívták ki, a tömegnek előt a szellem és szív legnagyobb érdemei sem tudják megbocsátani a „hibát”, hogy valaki — zsidónak született. E szerencsétlenek számára, akiknek nincs hazájuk, akiknek életmódjuk: mindenféle korlátozások, akik nem tudják szabadon kifejtetni képességeiket, akiknek erényében nem hisznek, akiknek ugyszólván nincs becsületük — számukra nem marad más hátra, mint a kereskedelem. De ezt is korlátozásokkal és adókkal nagyon megnehezítik, úgyhogy e nemzetnek csak kevés tagja van abban a helyzetben, hogy nagykereskedést vállalhjon. Rá vannak szorítva a k'csiny üzletekre, amelyek szűkös megélhetést adnak; vagy arra kényszerítik őket, hogy pénzüiket, amiket nem tudnak felhasználni, másoknak kölcsönadják.”

Mendelsohn Mózes bizonyára nem gondolta, hogy halála után százötven évvel még rosszabb állapotok jönnének, mint amilyenek az ő idejében voltak. Kétségtelenül jót akart, de az ő akarása megábrándította a természetellenesség csirjáját, amiből igazi jó nem fakadhat. A mai német zsidók katasztrófáját a féltés a fájdalom, hogy németebbek voltak a legarjabbaknál, akik ime így fizetnek a hűségért!

(sz. i.)

Megjelent az

januári száma a már eddig megszokott változatos és gazdag tartalommal, mely rövid idő alatt nélkülözhetetlenné tette a kiűnőben szerkesztett folyóiratot a magyar olvasókörzség számára. A folyóira, mely tözsdékben is kapható, megrendelhető a kiadóhivatalban Cluj, Cilea Reg. Ferdinand 56. Telefon: 972. Előfizetési ár egy évre 110 lej.

A palesztinai kormány hivatalos kommunikében nyilatkozik a törvényhozó tanács feladatairól és kompetenciáiról

Mit mondott a fő kormányzó az arab és zsidó vezetőknek és mit válaszolt Weizmann és a többi zsidó vezetők a Legislative kérdésében

Jeruzsálem, január 9. A palesztinai és cionista közvéleményt még mindig élénken foglalkoztatja a Legislative Council, a palesztinai törvényhozó tanács kérdése. Mint ismeretes, a palesztinai fő kormányzó a londoni gyarmatügyi hivatal hozzájárulásával december 21-én magához kérte a palesztinai arab és zsidó lakosság képviselőit, akiknek előterjesztette a törvényhozó tanács megalakításának tervezetét és közölte velük azokat a szempontokat és irányelveket, amelyeket a kormány ezen terv megvalósításának szándékában vezetnek. A kormány egyelőre javaslatok megfogalmazására és azoknak az alapjain felvette a tárgyalásokat az illetékes arab és zsidó tényezőkkel. A kormány azonban nem hozott még semmilyen határozatot a Legislative Council megteremtése irányában és nem hozott döntést a terv életbeléptetésének idejéről vonatkozólag sem. Ebben a pillanatban tehát a Legislative Council vezérje ténylegesen fennáll, a kormány ez-

irányú szándéka azonban javaslatok jellegével bírnak csupán és a közeli napokban fog eldőlni, hogy ezek a javaslatok egészen közövelen, vagy csak későbbi döntések veszedelmét rejtik-e magukban? Bizonyos körök remélik, hogy a londoni gyarmatügyi hivatal és a londoni cionista exekutív között folyó tárgyalásoknak eredményeként a mandátárius hatalom, tekintettel a zsidóság egységes ellenállására és tiltakozására, e tekintet a törvényhozó tanács közeli megteremtésétől és későbbi terminusa fogja azt halasztani. Más vezető viszont arról tud, hogy a fő kormányzó az elterjesztett szándéka a Legislative Council közeli megalakítása.

Ilyen körülmények között különös érdekfűződére tarthat számot az a két hivatalos nyilatkozat, melyet a palesztinai kormány, illetőleg a Jewish Agency tett közbe a palesztinai lakosság vezetői és a palesztinai fő kormányzó között december 21-én lefolyt tárgyalásokról.

A fő kormányzó hivatalos nyilatkozata

A palesztinai kormány hivatalos nyilatkozata a szövegben közli azt az expozé és azokat a válaszokat, amelyeket a fő kormányzó az arab és zsidó vezetőknek adott a Council ügyében. A rendkívül érdekes és nagyjelentőségű nyilatkozatból az alábbi részleteket közöljük:

— Öfelsége kormányának szándéka — mondotta a fő kormányzó — az ország törvényhozásának szabályozásáról, illetőleg a Legislative Council megteremtéséről az ország lakosságának tanácsát és segítségét igénybe venni a kormányzásban. Amint öök is tudják, a kormány kötelezettségeinek egyike, gondoskodni az önkormányzati intézmények fejlődéséről. Hogy ezt a feladatot teljesítsük, széles vitalehetőségeket kívánunk adni a tanácsnak és tárgyalásainak csak azokat a határokat szabjuk meg, melyek a több szempontból szükségesek, hogy

a fő kormányzó teljesíthesse a reáruházott kötelezettségeit öfelsége kormányának nemzetközi elkötelezettségeinek keresztül vitelénél.

Az ország összességének rendje és élete és vagyonbiztonsága van szükségére, de a jókaraktert a fő alapja a békének és megelégedettségnek. En azt hiszem, hogy ezen törvényhozó tanács segítségével utat találunk, mely biztosítja a jó rendet és megerősíti a jókaraktert. Lehetőség, hogy az ország története a legközelebbi években nagymértékben aszerint fog alakulni, milyen alkotmányi belátást és felelősségérzetet tanúsítanak öök, mint vezetők, a törvényhozó tanács munkája tekintetében.

A fő kormányzó ezután a Legislative Council gyakorlati tervét ismertette. A törvényhozó tanács priviligiumairól és feladatairól szólva, a fő kormányzó a következőket mondta:

A törvényhozó tanács feladatai és hatásköre

— Tekintettel arra, hogy öfelsége kormányának teljesítenie kell nemzetközi kötelezettségeit és tekintettel arra, hogy a fő kormányzó gondoskodnia kell a jó törvényhozásról, rendről és közigazgatásról, a törvényhozó tanács priviligiumai és feladatai a következők lesznek:

1. Megtárgyalja a kormány által kidolgozott törvényjavaslatokat és módosításokra nézve javaslatokat közvetíthet a fő kormányzóhoz.
2. Törvényindítványokat és javaslatokat tehet a kormány költségvetéséhez a fő kormányzó jóváhagyásának tekintetbe vételével.
3. Megvizsgálja és megvitátja az évi költségvetést. Általános vitát tart előlött. A költségvetés: később hagyják jóvá, miután azt előzőleg egy bizottság kidolgozta.
4. Minden közérdekű kérdésben vitát nyithat, szemelött tartva azt, hogy közpénzek kiadására és adók bevezetésére a fő kormányzó irányítása nélkül nem tehet javaslatokat. Nem tehet szavazásra olyan határozati javaslatot, mely a fő kormányzó nézete szerint veszélyeztetheti a közrendet és békét.
5. Kérdést intézhet a kormány végrehajtó szerveihez közigazgatási ügyekben.

A fő kormányzó kompetenciája és feladatai úgy kell hogy alakuljanak az új törvény sze-

rint, hogy módjában álljon a kormányt vezetni és öfelsége kormányának nemzetközi kö és eségeit teljesíteni. Ha a törvényhozó tanács törvényjavaslatot fogad el, úgy az csak a fő kormányzó jóváhagyása után léphet érvénybe. A fő kormányzó az jogában áll a törvényhozó tanács ülészeit elhalasztani vagy felfüggeszteni. Rendkívüli esetekben öfelsége kormányának hozzájárulásával a fő kormányzó az jogában fog állani a törvényhozó tanács feloszlata uán a tanácsválasztásokat a megállapított határidőn túl elnapolni.

A munkásbevédozásra szóló cserifikátok meghatározása továbbra is a fő kormányzó kompetenciájában marad. A törvényhozó tanács tagjainak azonban jogukban lesz határozati javaslatokat előterjeszteni, amelyekben kritikának vagy kifogásnak adhatnak kifejezést a cserifikát-kvótákkal szemben.

A tanács elnökének akarata ellenére nem terjeszthető elő határozati javaslat vagy törvénymódosítás, ha ezáltal

a) az öfelsége kormányára ruházott mandátum jogerejét késérvényonják vagy a mandátum leépítését, avagy figyelmen kívül hagyását javasolják;

b) ha a javaslatok olyan szomszéd államra vagy idegen hatalomra nézve sértőek, amelyekkel öfelsége kormányának barátságos viszonyban áll.

A törvényhozó tanács belső felépítésére vonatkozólag a fő kormányzó többek között ki jelentette, hogy a tanács elnöke sem egszemélyiség lesz, akinek semmilyen kapcsolata nincs Palesztinával és széleskörű jogi tapasztalattal rendelkezik. Az elnök neve angolul „President”, arabul „Rajsh” és héberül „Josév res” lesz.

Weizmann válaszol a fő kormányzóknak

Hogy a zsidóság reprezentánsai mit válaszoltak a fő kormányzó expozéjára és milyen nyilatkozatokat tettek december 21-én a kormányzó palotában, erről a Jewish Agency hivatalos nyilatkozata számol be részletesen. A kommuniké szerint dr Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a Cionista Végösszervezet elnöke többek között a következőket mondta:

— Többszöösen alkalmunk volt excellenciád előtt álláspontunkat kifejtetni a Legislative Council kérdésében és részletesen rámutatni azokra az okokra, amelyek a mi általad és konzekvens ellenállásunkat indokolják a törvényhozó tanács megteremtésével szemben. Ezért ma csak egészen rövid nyilatkozatra szorítkozhatom. A Jewish Agency illetékes hatóságai behatóan megvitatták a kérdés és a tanácsokzások eredményeként a legutóbbi cionista kongresszus és a Jewish Agency Councilja a következő határozatot fogadta el. (Weizmann itt felolvasta a luzerni kongresszus ezirányú határozatát, amelyet az Új Kelemben is ismertettünk, majd így folytatta): Ez a határozat a mi álláspontunk rövid összefoglalása. Amennyiben a kongresszus uán változás állott be az általános helyzetben, úgy ez csak növeli azt az aggodalmat, mely kongresszusi határozatunkban

jut kifejezésre. A nemzetközi helyzet alakulása és a legutóbbi palesztinai események az eddigienél is fokozottabb mértékben teszik alkalmatlanná a Legislative Council megteremtését. A Council megalakításában súlyos eltérést látunk a mandátum alapelveitől.

Palesztina az egész zsidó nép és nemcsak a ma Palesztinában élő lakosság ügye.

Bármilyen törvényhozási joggal való felruházása azoknak, akik nyíltan vetik a mandátumot és a zsidó nemzet otthon létesítését, éppen ezt a mandátárius rendszert ássa alá. Ezért ki kell jelenenem, hogy a zsidók nem vehetnek részt a törvényhozó tanácsban.

Ezen írásbeli nyilatkozat felolvasása után Weizmann néhány szóbeli megjegyzéssel egészítette ki azt. Kifejtette, hogy az elmúlt 18 esztendő alatt azon fáradozott, hogy bizottsáa az együtt működést a zsidó nép és az angol kormány között.

Ez az együttműködés állott az 5 cionista politikájának középpontjában.

Munkatársai a jelenlegi cionista exekutívben teljesen egyetértettek vele ebben a tekintetben. A Legislative Council kérdésében azonban, bármilyen nehezére is esik, kénytelen a kormány tervezetével szembefordulni, mert súlyos veszedelmeket lát a Councilban, amely elsősorban a zsidók és arabok közötti ellentétek kimélyítését fogja magával hozni.

Ben Zwi, a Vaad Leumi elnöke kijelentette, hogy teljes mértékben azonosítja magát dr Weizmann nyilatkozatával s a maga részéről kégesztette azt a határozattal, amelyet 1930-ban a Fehér Könyv nyilvánosságra hozatala uán hozott az Aszefat Hanivcharim, a palesztinai zsidó nemzetgyűlés a Legislative Council terve ellen.

Rav Biau, az Agudasz Jisroel nevében kijelentette, hogy az ortodox zsidóság súlyos veszedelmeket lát a Legislative Council megteremtésének tervében, amely csak az országot lakó népek egymás iránti gyűlöletét fogja fokozni és kiélezni. Hivatkozik a Jeniben és Haifában történt legutóbbi sajnálatos eseményekre, amelyekre pregnánsan igazolják, mennyire alkalmatlan az időpont a Council megteremtésére. Rámutat arra, mily súlyos szerencsétlenséget zudíthat a Council a zsidók és különösen a németországi zsidók ezreire, akik Palesztinában láják utolsó reményüket.

Hogyan készült „Izrael hangja” c. zsidó film

Mindenkinek feltűnt már, hogy az eddig forgalomba került zsidó tárgyú filmek technikailag nagyon kivánni valót hagytak maguk után. A magyarázat az, hogy a vállalkozóknak rendszerint kevés pénzük volt, s emiatt nem bírtak modern felvevőgépet beszerezni (mely jó párezer dollárba kerül) továbbá csupán szabadtéri felvételekre szorítkoztak, mivel értékes szereplőket megszerezni nem bírtak. Az első film, mely technikailag 100 százalékot ad az „Izrael hangja” s a Cleveland-i Judea Films gyártmánya. Ez a film minden igényt kielégít, mert gyönyörű eredeti felvételei mellett, (palesztinai tájak, városok, etc.) hatalmas stúdióbeli építkezéseket is bemutat (Bábel-torony, etc.) legnagyobb vonzereje azonban a világ leghíresebb zsidó főkantórainak gyönyörű énekszámai, melyeket héber nyelvű kórus kísér a híres Max Machtberg vezénylete alatt. Amidőn megjelenik egy biblikus kép, pl. bolyongás a sivatagban, akkor egyidőben felcsendül Louis Waldmann newyorki főkantór baritonja, mely csodálatos szépséggel eseteli a zsidó nép származását és a film az ima minden szakaszánál bemutatja képből is az ima tartalmát. Régi történelmünk felelevenítése, új Palesztinánk bemutatása és nagy kantóraink imáinak meghallgatása után egyöntetűen fogjuk megállapítani, hogy egy olyan lelki gyönyörűségben volt részünk, melynek emléke évek múlva sem fog elhalványodni.

Izrael hangja c. film csak két napig maradhat Clujon. Január 13. és 14-én 3. 5, 7, 9 órai kezdettel bemutatják a helyi Royal mozgóban. Helyárak a rondes mozi beléptidijak. — Ifjúsági egyesületek — ha egyszerre legalább 30-as csoportokban jönnek — kedvezményt kapnak.

A maradványok

Groza ezután kér problémáról beszélt: A ugyanazt az elnyomó ma a kisebbségek ellen keresztült küzdött viselkedést a sorost, szillette határat, elégünk folytatni ezokat, amelyeknek alapján e fogjuk helyesen értelmezni, a nagy mű, úgy, mint ahogyan omlott.

Az én értelmezésem tika leg van kisebbség nyívan egyenlő polgárnak. Ez hi eddi az „Ennek bizonyítására ös parasztokkal, sőt még parasztot is be fogjuk A mi párunkat tisztították, Horia, Closca, leszármazottjai, de nemzetiségeket, mint pátoz, amelyekben G. Mirtok, Angolofok voltak. Kis parasztcsoportok a Péter kezét fogták: Belea Miron, M és Kenderesi Ion, akik százáspalak. Magyar van, bár ösromán. részleges választások Sikerült elsőnek let élen Belea Miron áll. koccantak egy kicsit.

Személyzeti kimutatás,

mely február hó 1-ig beküldendő a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumnak, BOROS papirkereskedésben beszerezhető.

G az „Ekésfr a zsidók A proskrib

Deva, január 9. Elvesznek a reggeli kben kis park területén oldalán Groza P miniszter modern kusz A kasély urát a p játásra feltűnik elegán be jut az anekdota, m költöttek róla. Esze miniszterelnöké való ra utazott, hogy meglyi szervezést. A sze jölte volt ki a vezető nek az elegáns Groz egész társaságból ma nek megtöztelt a fia nap erdélyi miniszter.

A devai földszur k ivelt fölfelé. Különbösen zett érdemeket. Ró egyesületének, majd a kereskedelmi tanács mos más alakulatnak. Az avereskanusokna lakus s Groza Péter gáról.

Egy szép napon a mint beszámolnak a a hunedobarmegye. egészen ismeretlen „Fr sek frontja) 6—7000 riült azután, hogy az Péter áll az élen.

A szélső jobboldal é met a politikai érdek rült a fiatal devai par tek meg a lapokban agrárdolgozók szövetsé fuzóáltak. Később csatlakozott s legutóbb ta frakciók kezdtek tá egy széles paraszt-mur Groza Péter tárgya Títel Petrescuval, Den val, Argeloiannuvál, M gyönyörű devai kasz a forradalmi radikális re kerül.

Fiatalos hévvel és „ekésmozgalomról”.

Hogyan bontott z fron

— Ez a mozgalom aluiri főfélé, a nép gesen megszervezett m

A maradványok

SPORT

Teniszben és asztaliteniszben Oradeán, vivásban minden valószínűség szerint Clujon lesz az országieszi Makkabi-verseny

Cluj, január 9. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyieszi Makkabi szervezet december 25-i sígheti konferenciáján ismeretesen elhatározták, hogy az országos Makkabi versenyek előkészítéséppen az erdélyi tartományban a tenisztornát Oradea, az asztaliteniszversenyt Oradea vagy Cluj (a konferencia központi felvétele miatt elsősorban Oradeának ajánlotta fel), a vivást pedig Cluj és Arad megállapodása alapján a kettő közül az egyik rendezzi.

A napokban az erdélyieszi Makkabi szervezet elnökségéhez megérkezett az oradeai Makkabi levele, amelyben közlik, hogy nemcsak a tenisz tornát, de a tartományi asztaliteniszverseny rendezését is elfogadják. Így ebben a két sportágban végleges, hogy azokat Oradea rendezzi. Ami a vivást illeti, a két érdekelte egyesülve között megindultak a tárgyalások. A verseny rendezését mindkét egyesület vállalná, mert azonban vivás szempontjából elsősorban Cluj jöhet számításba, min hogy a Haggibbor igen népes, fejlett tudású vivógárdával rendelkezik, szemben az aradi Hakoah-val, amelynek vivólete még nem annyira intenzív, több mint valószínű, hogy az erdélyieszi Makkabi szervezet elnöksége, amelyre a konferencia a döntés jogát bízta, a cluji Haggibbort fogja a verseny rendezésével megbízni.

Erdélyes egyébként, hogy az országos Makkabi versenyt illetően, amelyre névbe a sígheti Makkabi konferencia úgy döntött, hogy mint rendezők az aradi Hakoah, a cluji Haggibbor és a timisoarai Kadima jöhetnek számításba, most utóbb az oradeai Makkabi is bejelentette igényét, illetve készségét az országos Makkabi verseny megrendezésére. Ebben az ügyben természetesen végleges határozatot hozni az erdélyieszi szervezet nem tud, minthogy a döntés joga az országos szervezet exekutívájáé. Az azonban már most valószínűnek látszik, hogy Cluj az elővonal nem fog élni, min hogy pályahány, megfelelő elszállásolási hely hiánya, valamint egyéb okok által látszanak késztetni, hogy erről a megtiszteltetésről egyelőre mondjon le.

Másodszor is kikapták a Telefon Club Budapesten. Budapestről jelentik: A Telefon Club jéghokkai együttese Európa Kupa mérkőzése után tegnap a magyar olimpia keretével játszott barátságos mérkőzést, amelyből 3:0 (1:0, 0:0, 2:0) arányban vereséget szenvedett.

A Hungária labdarúgócsapata Portóban 9:3 (3:2) arányban legyőzte az FC Porto együttesét.

Az 1937 évi jéghokki Európa-bajnokságok rendezésére Románia is bejelentette igényét. Románian kívül Anglia, Franciaország, Svédország és Ausztria pályáznak még az 1937. évi jéghokki Európa-bajnokságokra.

A satumarei Makkabi-Barkochba asztaliteniszesei legyőzték a Victoria versenyzőit. Tudósítónk jelenti: A Makkabi-Barkochba asztaliteniszgárdája vasárnap barátságos mérkőzést játszott a carei Victoria gárdájával. Csapatversenyben a Makkabi-Barkochba győzött 3:2 arányban, férfilegyesben Grünfeld Makkabi-Barkochba, férfipárosban a Weisz I-Weisz II Victoria pár. Satumare és Carei asztalitenisz foglalkozó egyesületei egyébként elhatározták, hogy disztriktkébe tömörülnek, játékosaikat pedig hivatalosan leigazolják. A disztriktké alakuló gyűlése minden valószínűség szerint vasárnap lesz.

Négyes jéghokki tornán vesz részt az Universitas. A Gazeta Sporturilor értesülése szerint január 11 és 12-én, szombaton és vasárnap a miereureacioci CS Ciuc jéghokki együttese négyes tornát rendez egy alkalmi kupáért, amelyet az egyesület elnöke ajánlott fel. A tornára meghívást nyert a cluji Universitas, a Telefon Club B) csapata, valamint a bucaresti Sportul Studentesc jéghokki együttese.

A román labdarúgószövetségben ehéven ismét megkezdik az aktív munkát. A Biurul Federal ma tartja szünnapotani első ülését, amelyen a Balkán labdarúgótorna ügyében hoznak határozatot, valamint megállapítják a Consiliul Federal ülésének pontos dátumát. A Nemzeti Bajnokság Bizottsága a tavaszi forduló megállapításával kezdi meg idej tevékenységét, a Román Kupa bizottsága a március 5-re már kisorsolt forduló pályaválasztóit jelöli ki, míg a központi bíróságot az új szabályzata fölött fog dönteni.

PHILIPP MAYER & Co. HAIFA

Vállalkozunk saját területeken jó és egészséges helyen földet megművelésére és előkészítésére a városban és a vidéken való telepítés céljából

Haifa (Neuer Merka) South Africa Building
P. O. B. 160. Tel. 787, 1365.
Tel.-Adr. Filmer Haifa

KÖZGAZDASÁG

A nemzetközi fairoda vezetői Bucurestiben

A puhaexport limitálására vonatkoznak a tárgyalások

Január hetedikén érkezett meg Bucurestibe Lobkowitz herceg, a C. I. B. nemzetközi fairoda társelnöke, dr. Glaesingernek, az iroda főtitkárának társaságában.

A nemzetközi fairoda vezetői azonnal föl vették a tárgyalások fonalát az illetékes romániai tényezőkkel annak érdekében, hogy Románia is csatlakozzon a puhaexport nemzetközi szabályozását célzó egyezményhez.

Ebben az egyezményben a résztvevő államok kötelezik magukat arra, hogy a falkivitt közösen állapítják meg és ennek keretében megszabják azt a maximális

A nyersbőr forgalmi adója. 1935 július elsejétől a mészárosok 3 százalékos forgalmi adót fizetnek a nyersbőr után. A nyersbőr után, újabb rendelkezés szerint a mészárosok külön nyilvántartást kötelesek vezetni olyképpen, hogy forgalmi adóregiszterükbe új rovatot kell beállítani. Akknek mostanáig nem volt forgalmi adóregiszterük, most kötelesek megkezdni annak vezetését.

Allandó mintakiallást rendez a cluji iparkamara. A cluji kereskedelmi és iparkamara terbe vette, hogy allandó mintakiallást rendez olyképpen, hogy évente ugyanazon időpontban az iparvállalatok termékeit bemutattja. A kamara vezetősége megbeszéléseket folytatott a cluji városi tanáccsal a mintavásár céljaira szükséges megfelelő terület átengedése érdekében, melyhez a tanács elvileg hozzá is járult. A kamarának az a terve, hogy a mintavásár épületeit magukkal a kiállító vállalatokkal építteti fel olyképpen, hogy a vállalatok ingyen helyet kapnak, ha saját céljaikra szilárd pavillont építenek, amely bizonyos idő múlva a kamara tulajdonába megy át.

A postatakarékpénztár ismét folyósít lombardkölcsönöket a fatermelőknek. Ismeretes, hogy a CFR kötvénykibocsátási feltételei szerint az ötmillió lején aluli régebbi tartozásait készpénzzel fizeti az államvasut. Az adósságrendezési tranzakció befejezésével egyidejűleg a postatakarékpénztár ismét megkezdte a fatermelők követeléseire lombardkölcsönök folyósítását. Így legutóbb a Sziklás és Weisz brasovi fatermelő vállalat 2 és félmillió lejt, míg a bistrítai Pfeffermann Ignác cég 2 millió lej lombardkölcsönt kapott.

A régi magyar postatakarékpénztári követelések likvidálása. A régi osztrák-magyar postatakarékpénztár vagyonának likvidálása és az egyes utóállamok közötti felosztása már évek óta kísért. Erre névbe az érdekeltek között még 1922-ben megegyezés jött létre, amit azonban azóta többször módosítottak. A módosításokat az érdekeltek között többen csak nemrégiben ratifikáltak, úgy, hogy az egyezmény tulajdonképpen csak pár hete van érvényben. A ratifikáció után az osztrák postatakarékpénztár már

mennyiséget is, amelyet az egyes résztvevő országok exportáltak. Az egyezményt, amely csak puhaexportra vonatkozik, a következő államok írták alá: Svédország, Finnország, Oroszország, Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Ausztria.

Illetékes romániai faipari és kormánykörök azon a véleményen vannak, hogy smennyiben az egyezményen belül a román fatermelés érdekei megfelelő méltánylásban részesülnek, akkor Románia is hozzá fog járulni a nemzetközi egyezményhez.

Rövid üzleti hírek. Az amerikai Ford autógyár romániai vállalata a Ford Romana S. A. R. Bucuresti, a mult év elején részvény-tőkéjét 20 millió lejről 30 millió-ra emelte fel. A Ford most újabb tőkeemlést hajti végre, melynek során a részvény-tőkéjét 75 millió lej-re emeli fel. — Kores S. A. cégelnevezéssel Bucurestiben másfélmillió lej részvény-tőkével új vállalat alakult, amely írószeres és vegyipari gyártásával és forgalombahozatával fog foglalkozni. — A medási Samuel Karres borygyár részvényeit bevezették a bucaresti tőzsdére. Eddig a romániai borypári vállalatok közül csak a Dermata és a Tuul részvényei voltak kotirozva a bucaresti tőzsdén. A Karres borygyár részvény-tőkéje 25 millió lej, melyből a majoriás fix kezében van és így a részvényeknek csak egy kisebb hányada kerülhet a tőzsdé révén szabad forgalomba. — A csehszlovák kormány elhatározta, hogy a hadsereg loállományának kiégésítésére a tavasz folyamán a szomszédos államokban, közöttük Romániában is, nagyobb számú lovat vásárol. Az előirányzat szerint Romániából több ezer lovat fognak vásárolni. — Hat brasovmegyei szesz pénzintézet fuzionált és az erre vonatkozó rendkivüli közigyeléseket december 29-én tartották meg. A fuzió kimondása előtt a bankok egy kivételszállított részvény-tőkére alapján mondták ki a fuziót. A hat pénzintézet Egyesült Mezőgazdasági Bank R. T. elnevezés alatt fuzionált. Az új közös intézet 11 millió lej részvény-tőkével alakult meg Halchiu székhellyel. A fuzióban résztvevő intézetek helyén az Egyesült Mezőgazdasági Bank fiókjai fognak működni. — A magyarországi Hangya Szövetkezeti Központ engedélyt kapott 30 vagon romániai alma bevitelére, melyből eddig csak

két vagon importált és a kontingens fennmaradt részét a szükségletnek megfelelően fogja importálni. — Bega Fabrica de Paste Fainoise R. T. cégelnevezés alatt Timisoarai új vállalat alakult egy millió lej részvény-tőkével, amely száriót készítésével foglalkozik. Az első igazgatóságban részt vesznek: Hermann Vilmos és Waltisch Frigyes. A vállalat cégjegyzői Hermann Henrik és Lingner Ernő. — Romorient S. A. cégelnevezéssel 2 millió lej alaptőkével Bucurestiben új kompenzációs részvénytársaság alakult.

Újabb adományok Lázár Miksa özvegyének és árváinak

Dr L. Hossz (Alba-Tulia) 300 lej, Heffer Endrién (Caransebes) 300, Doppelt Josif (Tágu-Lapusului) gyűjtése: Kar Lázár 100 lej, Kaufmann & Markovics 100 lej, Nemas Izsák 100 lej, Mendel Hermann 100 lej, Doppelt József 100, kisebb adományok: 800 lej, Fenichel Endre (Aiud) gyűjtőívén: Raport H. 100 lej, Nussbacher Testvérek 100 lej, Stern Dezső 100 lej, Fenichel Endre 100 lej, Kisebb adományok: 685 lej, Balázs László (Resita) gyűjtése: Engel Ferenc 100 lej, Schimmerling József 100 lej, Frajt Deutch 100 lej, Berg Henrik 100 lej, Philipp László 100 lej, Balázs László 100 lej, N. N. 100 lej, Kisebb adományok: 300 lej, Dr. Fashauer Adolf (Fágáras) 50 lej, Stószel Lajos (Cluj) gyűjtőívén: Pollák József & fia 200 lej, dr. Hirsch Elemér 100, Rosenfeld A. 200 lej, Diamanstein László 100 lej, Gimes Dezső 100 lej, Barzel 200 lej, Horváth Dezső 100 lej, Neufeld Mihály 100 lej, Hirsch Hermann 100 lej, N. N. 100 lej, Horváth George 300 lej, Heiler Lajos 160 lej, Email Union S. A. R. 200 lej, Sössel Imre 200 lej, Stróssel Lajos 500 lej, Ganz Izsákné és Grünstein Böske (Mocú) gyűjtése: Rosmann Samu 100 lej, Hirsch Samuel 100 lej, Gantz Izsák 100 lej, Kisebb adakozások: 2385 lej, Eddgi gyűjtésimke (53.225 lej) együtt: 62.055 lej. — Gyűjtésünket ezennel lezárjuk. Az ezután befolyó adományokat a gyűjtő összeg kezelésére alakult bizottság fogja nyugtázni.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, január 10.

Kiemelkedő műsorszám: 19.30. Budapest. Verdi: Aida.

Bucuresti, 11.30: Hírek, 12.30: Lemezek, 17: Motzold zenekar, 19: Hírek, 19.30: Opera, 23: Rádiózenekar.

Budapest, 6.45: Torna, utána hanglemezek, 10: Hírek, 13.30: Cigányzene, 17.30: Magyar szalonfőző, 19.30: Verdi: Aida, Közvetítés az Operaházból, 24.05: Hírek.

Bécs, 11.30: Operettsláger, 22.10: Vladigrow zongoraművész és a szimfonikusok, 23.20: Könyvi zene.

Belgrad, 11.30: Rádiózenekar, 13.15: Népdalok.

Brünn, 15: Rádiózenekar.

Brüsszel, 18: Könyvi zene, 21: Katonazene, 23.25: Ravel: Spanyoloda, részletek.

Droitwich, 19.30: Liszt-művek zongorán, 23.20: Könyvi zene.

Hilversum, 18.10: Könyvi zene, 20: Harmonika.

Kalundborg, 22.20: Könyvi zene, balalajkával és dalokkal.

Ljubljana, 20: Francia est, ének és zenekar.

Milánó, 21: Szimfonikus hangverseny.

Oslo, 20: Jazz, 20.50: Szórakoztató műsor.

Párizs, 18: A párizsi szimfonikusok zenekara, 19: Hilaire oregonművész.

Poste Parisien, 19.21: Zongoraverseny, 19.50 Schumann, Fauré és Greccsaninov-dalok.

Prága, 12.35: Muzsik szalongyűjtés, 17.20: Beethoven Es-dur vonós és kúrthatos, 20: Bretler: Egmont szomoujáték, Beethoven zenéjevel.

Rádió Paris, 17.30: Keringők, 23.45: Szimfonikus hangverseny.

Regonza, 19.30: Balalajka.

Róma, 22.15: Az olasz női énekegyüttes hangversenye.

Stockholm, 19.30: Rádiózenekar, 22: Szórakoztató zene.

Strasbourg, 18.15: Saxofonszólo, 20.15: Weber: A büvös vadász, nyitány, Brahms: Magyar tánc.

Varsó, 17.20: Lengyel műdalok, 21.30: Pergolesi: Az urhatnám szolga, opera, 22.20: Foch: Kinal szimfonia 14 hangszerre, szopránál.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken 3, 6 és 9: Teljesen új műsor. I. A szünetélyek városa. Társadalmi dráma. Főszerepben: Paul Muni. — II. Kalforniai Sas. Fősz.: Richard Cromvel és Dorothy Jordán. Szombaton nincs előadás. Vasárnap, hétfőn, kedden 3, 6 és 9: I. A szünetélyek városa. — II. Kalforniai sas.

Alábbi budapesti hírekben megje-

A hírszolgálat hírlapok. Az olva és a nagy papírba ágért való sorban kívül számtalan aprat tájékoztatja a sőt az események ban korlátozott és jellemző, hogy pé tünneti fel Európá nélkülös problé vérvő Európa nem de annyi rágalma orosz újságok írma és Európa mennyi különösen it: isme ez minden újság a folytatónan az o tetik a munkater eredményeket. A k hírekből áll és így rek viszont ered megírva. Igen nag országban a lapok közzétételét is felk galmi vérkeringés viszik a közös go csak Bakut moder is „fedezték”. dásban kétségtele sajónak. Ez tíz nélkülösözés korsz ma is. Ez utál ecsetelő szépre a sajtónak általában. Hasonlóképpen n oroszok a könyvek egyedül a könyvk ban tele áruval van szó, nincs pap nyelven megkapn nagyságok írásait újságokra is. A m vashatom például a rikai magyar nyeh

Az orosz törvén sajtótörvényen raj példányban jelenik lios száma mellett „pács” című hetilap lát napvilágot. F gyar kommunista gyakran áthatjuk ropol-szálló terrasz mérten jelentőség csak a mult „erden

Ipar és

Az ipar és az é programja a szovjé építen. Építeni gy és cepülőgépeket. biztosítani a jövőre szerint azokat a s sokat, melyek évs tettek behozni, az fize tetik meg. Els munka, az a am ér leg harmadsorban a hangyaboly egy hamar modernizáló lom, a massza és é berek. A kezdés oroszok. Ma már drága gépeket hel napra csökken a hiány, ennél fogva lik a termelés. Ha kohók, autó- és tr fogástalanul működ ladgáló hazai k könnyen meggyőző A nehézipart mah athatják és áttér problémákra. Épít szüntethetik a ruházhajtak a díde négyimlő lakosát káig ennyire öszze zása sem késhet m

A nehézipar volt legfontosabb, mert legtöbb munkaalka tették meg a biro sége sorrende ál tandó tervek közöt került a vas- és gé eső pont már csak ha-nak az építkez gos építkezési láz denült állványok

Egy kis további „disputa“ a Makkabeusokról

Az Új Kelet december 29-iki számában egy kis tárgyilagos ismertetés jelent meg g. s. tollából, E. Bickermann: Die Makkabäer c. könyvéről. Az Új Kelet január 1-i számában Dr. P. S. Disputa a Makkabeusokról c. vita-iratában mond lejutó s meg nem érdemelt bírálatot g. s. cikkéről, már kevesebb tárgyilagossággal.

Dr. P. S. félreírta a cikket, ha abban a Makkabeusok elleni vádiratot vél felfedezni. En is elolvastam a cikket s bizonyára mások is, sokan, de abban csak a Makkabeusok dicséretét láttam s tetteik elismerését, ami a cikk konkluziójában kifejezést is nyer, amikor g. s. befejezésül azt mondja: „Az ő módszerek is szükségszerűen a zsidóság pusztulásához vezetett volna, ha nem jönnek a Makkabeusok...“

Dr. P. S. alapvető tévedése onnan származik, hogy mindazt, amit g. s., mint a Makkabeusok korabeli chaszideusok véleményét tükrözteti vissza, úgy állítja be, mintha az g. s. véleménye volna.

Már pedig a figyelmese olvasó előtt még csak kétséges sem lehet az, hogy g. s. van olyan jó véleménnyel a Makkabeusokról, mint nem éppen tárgyilagos kritikus, — jóllehet az objektív történetkutató nem lehet tekintettel még 2000 éves tradícióra, vagy legendára se.

G. s. a chaszideusok viselkedését bírálja s logikus, hitelt érdemlő kutfók alapján, bizonyítható okfejtéssel mutatja ki, hogy a chaszideusok egy része már Judát cserbenhagyta s a vallásszabadság kivívása után, a politikai függetlenségért tovább küzdő Makkabeusokat már nem támogatja a kezdeti lelkesedéssel s erővel, sőt nem egy ízben a Chasmonaeusok ellen fordul. Ezek történeti tények. Ezeket nem lehet ignorálni.

A szentély felavatása 165 Kiszlév 25-én volt s nem 164-ben, ahogy dr. P. S. írja, mert a p. i. előtti időkben a 165. év után a 164. év következik, s nem megfordítva. Történeti tény, Graetz is megerősíti, hogy a felavatást követő 164. év vége féle Antiochus nem zaklatja Judeát. Nem lényeges, hogy Antiochus jószándéka, vagy tehetetlensége biztosította-e a vallásszabadságot, lényeges csak az, hogy a szabad vallásyagkorlás terén a 164. évet viszonylagos csend uralja, míg a 163. évben létre is jön a béke Lysias és Juda Makkabi között s a vallásszabadság biztosítottatik. A politikai függetlenségért a harc még tovább is folyik, de a chaszideusok már e harcban alig vesznek ki részüket s ezzel magyarázható az a szomorú s le nem tagadható tény, hogy az utolsó ütközetben, melyben maga a hős Vezér is elesik, csak 800-an vannak körülötte.

Joggal merülhet fel tehát az a kérdés, mi volt az oka annak, hogy a chaszideusok cserbenhagyták a Makkabeusokat. Erre próbál válaszolni g. s. anélkül, hogy ezen chaszideus érveket, vagy gondolkodást magáévá tenné.

Menelaos az egész ország zsidósága bitorlónak tartja, ki nem is származik a legitim főpapi családból, de már Jakim-Alkimossal másképp áll a helyzet. Nemzeti szempontból ez a szintén hellénizáló főpap is majd oly veszélyes, mint elődje, vallási szempontból is kifogásolható, — de mert a chaszideusok szerint a legitim főpapi családból származik, miként a jámbor III. Onias s fivére a gyalázatos Jazon, ez elegendő a chaszideusoknak, hogy a vallásos s különösen nemzeti érzésű Chasmonaeusok fölébe helyezték. Ezt még a nem nemzeti alapon álló történetíróknak Graetz is elismeri s megjegyzi, hogy a 161 évben, amikor Bakchides a szír meghatalmazott, gonoszsággal szívében, de a béke olajágával kezében, Jeruzsálem felé közeledik, a Makkabeusok azok, akik a kivívott politikai függetlenségük veszélyeztetését látva ellenállnak, míg a chaszideusok hűségükről biztosítják Alkimost és Bakchidet, kiket arra kérnek, vessenek véget az erőszakoskodásoknak.

Mert igaz van g. s.-nek, a chaszideusok nagy része többre tartotta a teljes vallási autonómiát idegen fennhatóság alatt, mint politikai függetlenséget a Mak-

kabeusok alatt, a vallási autonómiába való beavatkozással.

Graetz is azt írja róluk, hogy „elégedetlenkedve a Chasmonaeusok irányával Alkimos főpaphoz szítottak, akitől, mint „Áhron főpap ivadékatól“ támogatást reméltek.“ A chaszideusok tehát az első harcok után már kevésbé avatkoztak be a harci eseményekbe, hanem Istenre bízták azok irányítását és így mikor a Makkabeusok idegen segítségre támaszkodtak, őket ismét megtagadták, ha idegen uralom alatt is, — a politikai függetlenség már nem volt szívügyük.

G. s. nem helyezi fölébe Jónatánnak a Jazon-Alkimosokat, csak a chaszideusok fenti felfogására utal. Mert a chaszideusok véleménye szerint, ami meg is felel a történeti igazságnak, Jazon és Alkimos a legitim főpapi családból származtak, ha még olyan gonoszok is voltak. Ez történeti tény s nem érzés dolga. Menelaos már nem volt főpapi ivadék. Ezt g. s. sem állítja, csak kritikusa említi a másik két, szintén hellénizáló, de legitim főpapokkal együtt. Graetz is megjegyzi, hogy Alkimos, akit egyáltalában nem áll szándékomban meg-

védelmezni, nem vétkezett olyan súlyosan a zsidóság ellen, mint Menelaos. „Ezért nem szabad Alkimost Menelaossal egy sorba helyeznünk — mondja Graetz. Dr. P. S. mégis egy „sorba“ helyezte őket.

A chasmonaeusok mindinkább a szaduceus irányzat felé hajlanak s ez növeli az ellentéteket. Ezt a chaszideus-farizeus, chasmonaeus-szaduceus ellentétet maga g. s. fedezi fel. Nincs zsidó történetíró, ki erre az ellentétre rá ne mutatna.

A Talmud a farizeus-zsidóság műve s összeállítás a Chasmonaeusok bukása után történt s így érthető s természetes az a feltevés, hogy a szaduceus-chasmonaeusokat nem nézte jó szemmel, sőt még emlékeztük is a feledés ködével burkolta be. Így viselkedik Bar-Kochbával is, hősi szabadságharcunk nagy alakjával, kit Bar Kozibának — a Hazugságok fiának nevez, mert nem isteni segítségre, hanem saját erejében bízva száll szembe a rómaiakkal.

Természetesen a fentiek nem vonatkoznak az összes chaszideusokra, de ha a mai időkben analógiát keresünk a régmúlt időkre, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson a mi agudistáink szerepe. S ha dr. P. S. erre gondolt volna s. g. cikkét figyelmesebben olvasta volna el, hiszem, hogy más véleményre jutott volna, már az idézett Ábtalion mondásból is kiindulva.

(Odorheiu) Gottesmann László

SZÍNHÁZ-FILM

A VIHAR

Ma este másodszor kerül színre Shakes-peare gyönyörű regényes vigjátéka: A vihar, amely a tegnapi bemutató előadására mi közönségünket is meghódította.

A MONTMARTREI IBOLYA

— Kálmán Imre nagyoperettje szombaton este —

Hetek óta tartó, igen gondos előkészületek után szombaton este mutatja be a színház Kálmán Imre legújabb, gyönyörű zenéjű, fényes kiállítású nagyoperettjét a Montmartrei ibolyát. A Csárdáskirálynő, Maricza grófnő s annyi más világhírű operett komponistája ezuttal is hű maradt önmagához, s olyan operettet szerzett, mely rendre hódította meg a világ színházait.

A darabot nálunk Gróf László rendezi, Stefanidesz József vezényli, a vezetőszerepeket pedig Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János, Ihász, Borovszky, Tóth Elek, Tompa Sándor, Csóka József, Rajnai Sándor alakítják.

Vasárnap délután hatkor az Erejtsegi kerül színre hatodszor miután a legutóbbi előadás alkalmával mintegy ötszáz ember volt kénytelen jegy nélkül távozni a pénztártól.

HETI MŰSOR:

Péntek fél 9: A VIHAR. (Másodszor. Rendes bérlet 14. szám.)

Szombat d. u. 5: ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ. (A nagyszerű operett első olcsó helyáras előadása.)

Szombat 9: MONTMARTREI IBOLYA. (Kálmán Imre legújabb nagyoperettje. Teljesen új díszetekkel. Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Borovszky fellépésével. Rendező Gróf László. Premier-bérlet 15. szám.)

Vasárnap d. u. 3: AKI MER, AZ NYER. (A

nagyszerű revü-operett első olcsó helyáras előadása.)

Vasárnap d. u. 6: EREJTSEGI. (Hatodszor.) este: MONTMARTREI IBOLYA. (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: MONTMARTREI IBOLYA. (Negyedszer. Rendes bérlet 15. szám.)

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Január 10-én, pénteken: Hoffmann meséi. Pia Igy szopránénekesnővel.)

Január 12-én, vasárnap matiné: A vig üdvögy.

A „Pharos“ legközelebbi kötete:

Az új Palesztina új héber költői

Jichak Landan, Abraham Slonszky, Eliséva, Rachel, Uri Zwi Grimberg, Tschernichovszky, David Simonovitz, Zalman Schnéur, Avigdor Hameiri és Mose Slanger versei Adler Hubert művészi fordításában. A kötet bevezető tanulmányát Barzilay István írja. Az új Palesztina új héber költőinek anthológiája csak korlátozott példányszámban jelenik meg. Eppen ezért előre rendelje meg!

Népszerű, érdekes és zsidó ifjúsági szervezetek és kultúregyesületek számára! A „Pharos“ eddig megjelent kötetei: „Zsidó minia-írók“, „A hívős ereszény“, „Calea Vacaresti“ I-II., „Magnolia Street“ I-II. Kaphatók a „Pharos“ zsidó könyvkiadónál: Cluj, Str. Baron L. Pop 23.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken világszenzáció: Alpar Gitta legújabb világfilmje: Madame Dubarry.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két film: I. Conan Doyle regénye filmre: Rejtélyes ajtó. Erika Fiedler-rel. II. Stan és Bran a haza szolgálatában. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Többeknek. A JAAROT HAKARMEL 6000 dunamnyi terület közel 500 méter magaságban a tenger színe felett, tehát a Karmel legmagasabb és legerősebb része, melyet Joseph Lövy & Co, valamint Philipp Mayer & Co haifai cégek vetek meg egy gazdag földes urtól. A terület 6 dunamos parcellákra osztották és ezen kertváros építését határozták el. A parcellák nagyobbik részét német és amerikai zsidók vették meg, dunamontként 25 fontért. Eresztésük szerint az említett haifai cégek romániai megbízottja Max König, Bucuresi, B-dul Domnitéi 49, ahonnan az érdeklődők részletesebb információkat kaphatnak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésre egy sor 2 lej, vasnapi betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláírással 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hölgyek! Urak! Aki jól akar férjhezmenet vagy igényeinek megfelelően akar nőszülni, az vegye meg bármelyik dohányüzletében az Economist közgazdasági és házassági katalógust s célját hamar elérni. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Basarabia 1.

Egy vagy két zsidó urilány lakást, esetleg teljes ellátást kaphat. Iorga 2. I. emelet. Stern Hermanné.

Többnyire keszpenzhozománnyal férjhezmenne csinos, fiatal izr. urinó. Összekötötték létrehoz Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája Timisoara, Reg. Maria 7.

24 éves, barna, közepes méretű, szépnek mondott leányomat, aki önhíbján kívül elvált, férjhez adnám komoly, minden információt kibőví, 30 év körüli, egzisztenciával rendelkező zsidó vallású emberhez. Csakis teljes című levelekre váaszolok. „150.000 lej“ jel. ígére a kiadóba.

Bérbevennék egy pianót vagy egy rövid zongorát. Cim a kiadóban.

Ebédelőbutorok eladóak Lőbnél, Str. Regina Maria 34. II. emelet.

Eladó két szoba konyha-, elő-, fürdőszobabutorok szőnyegekkkel, képekkel, komplett felszerelve, sűrűn, es leg latissa. átadó. Str. Florilor 5.

ארוטה כשר
cukrász, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalomokra rendeléseket a legjobb kivitelben, jutányosan készít. Adler, Str. Dubărlor 8.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESEN AZ ÚJ KELETBEN

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer csak naponta, szines életelirása s faszinasz uralma alatt

Ára 60 lej

Kapható az Új Kelet könyvkereskedésénél.

HI

Mit jele a Zsidókör

Egy nap válaszó. Egy báltól, társadalmi eseményt a legnagyobb szerepet tölt be olyat, amikhez az közönségének csúcsa, mert a zsidó máj, nyomora és egy kis szünetet a ben zsidó ifjúság de elfelejté minden önfeledten tudja szórakozás és jó

Es ehhez a ke szülődés is folyik uccán, a magánban, a cukrászda nők műhelyeiben. lok megfordulnak gyalják a nagy bált. A szabón a sok estélyi ruh színeiben. A trag legkellendőbb újsá pokban a divatlan frakkokat szállít állandóan az uccá fiatalányok egy szel-e a bálón? Ez zívít szokott lenni egész Erdélyben, kórház bálók tört újabb és újabb m ják a rendezősége Szépnek készült lesz és kellemes é más probléma a szakára előbnaik ami az annyi szon napi életükhez k felelhetően em go-Fátyol dzsessz éj és az öregek a gultas bálészak lékezetiükben egy édes-bus melódia

Nem megváltás irt szenvedéseink pünk nagy fájdá betegeket segít a zsidó ifjúság be északára, hogy ta ni szenvedésekre. Ez a jelentőség ikének, a Zsidókör

Tavaszi a tél Az ország különbö lentések szerint Lu cic vidéken tavas Lugojos kivirtotta Iasiban a kerékbe hagymát és salátá ban és Covurluibat virágzani kezdtek.

Szabályozták Berlinből jelenté a deite, hogy a néma 8 karatos aranybó hetnek 3 és fél gra delet indokolása az

Egy francia orosz kölesin terv Fernand Laurent kozik az orosz köle millió frankot ak — írja —, akik mutatnak a cáci a

Mennyi földet modern élet? Lor itó kiszámította, mekkora területet. Az új autótak igénybe, 100.000 a gyalogjárók, amek én, az autovesze mellé kellett épít vasutak terjeszke ben a repülés fejle a golfpályák iktor rosí sportpályák s a közeljövöben 3 játék- és sportpály rül: parkok 140.000 a fejlődés révén közel hárommillió letet vesznek el.

HIREK

Mit jelent január 11, a Zsidókérdés bál napja?

Egy nap választ el a Zsidókérdés báljától. Egy báltól, ami az évad legnagyobb társadalmi eseményének ígérkezik. Azért a legnagyobb bálnak, mert jótékonyági szerepet tölt be az erdélyi zsidó életben, olyat, amire az egész ország zsidó közönségének csatlakoznia kell és azért is, mert a zsidó nép mélyreható fájalmái, nyomora és szenvedései közepette egy kis szívet jelent, egy éjszakát, melyben zsidó ifjúságunk, ha csak órákra is, de elfelejti minden gondját és boldogan, önfeláldozóan tudja átadni magát a mulatás, szórakozás és jókedv örömeinek.

És ehhez a kettős szerephez méltó készülődés is folyik mindenfelé a bálra. Az utcán, a magánlakásokban, a klubokban, a cukrászdákban, mozikban, szabónők műhelyeiben és mindenütt, ahol fiatalok megfordulnak, már napok óta tárgyalják a nagy eseményt: a Zsidókérdés bálját. A szabónők alig győzik készíteni a sok estélyi ruhát, a szivárvány összes színeiben. A trafikosok mesélik, hogy a legkellendőbb újfűtőket ezekben a napokban a divatlap lett. Szmokingokat és frakkokat szállító szabónőket lehet állandóan az utcán látni. Fiatalembernek és fiatalnőnek egymástól kérdezték: ott lesz-e a bál? És a válasz rendszerint pozitív szokott lenni. 3000 meghívó ment ki egész Erdélyben, rekordszám ez, a Zsidókérdés bálról történetében és még mindig újabb és újabb meghívóigénylők ostromolják a rendezőseket.

Szépnek készül az a báléjszaka. Kedves lesz és kellemes és foglalkoztassa bár ezer más problémát a megjelenőket, erre az éjszakára eldobnak, elfelejtjenek mindent, ami az annyi szomorúságot okozó hétköznapi életükhöz köti őket. Az ifjúságnak felejthetetlen élményt okoz majd a Salgó-Pályól dzsessz hangjai mellett áttáncolt éj és az öregek a régi idők gyönyörű, hangulatos báléjszakáit fogják felidézni emlékeztülőkben egy elsőrendű cigányzenekar édes-bus melódiainak hallgatásakor.

Nem megráitást hoz ez a bál. Nem ad irt szenvedéseinkre sem. Nem enyhíti népünk nagy fájdalmait, de szegény zsidó betegeket segít hozzá a gyógyuláshoz és a zsidó ifjúság beteg szívét vidítja fel egy éjszakára, hogy talán erőt adjon az ezutáni szenvedésekre.

Ez a jelentősége számunkra január 11-ikének, a Zsidókérdés bál napjának.

Tavasza a télben. Bucurestiből jelentik: Az ország különböző részeiből érkezett jelentések szerint Lugoj, Ias, Covurlui és Balce vidékén tavaszi időjárás köszöntött be. Lugojon kivirítottak a gesztenye- és akácfa. Iasban a kertekben most szedett friss zöldséganyag: és salátát árulnak a piacon. Balceban és Covurluiban a rózsák és gyümölcsfák virágozni kezdtek.

Szabályozták a német jeggyűrűket. Berlinből jelentik a Reuter: A kormány elrendelte, hogy a német jeggyűrűk ezután csak 8 karátos aranyból készülhetnek s nem lehetnek 3 és fél grammnál súlyosabbak. A rendelkezés indoklása az aranyhiány.

Egy francia képviselő tiltakozása az orosz kölcsön terve ellen. Párizsból jelentik: Fernand Laurent képviselő a lapokban tiltakozik az orosz kölcsön terve ellen. Nyolcszázmillió frankot akarnak adni az oroszoknak — írja —, akik semmi hajlandóságot sem mutatnak a cári adósságok fizetésére.

Mennyi földet vesz el a földműveléstől a modern élet? Londonból jelentik: Egy angol újságírónak, hogy a modern fejlődés mekkora területet von el a földműveléstől. Az új autók eddig 600,000 acre-t vettek igénybe, 100,000 acre-t foglalnak el azok a gyalogjárók, amelyeket a városok környékén, az autószeredeleme miatt az országutak mellé kellett építeni, félmillió acre-t von el a vasutak terjeszkedése. A legközelebbi öt évben a repülés fejlődése 100,000 acre-t igényel, a golfpályák kiterjedése 100,000 acre-t, a városi sportpályák 150,000 acre-t foglalnak el és a közeljövőben 300,000 acre kiterjedésű új játékos és sportpályák épülnek. A városok körül parkok 140,000 acre-t vonnak el úgy, hogy a fejlődés révén az angol mezőgazdaságot közel hárommillió acre kiterjedésű földterület vesznek el.

Nedvesség és fagy ellen legjobban véd a

HÓCIPŐ WIMPASSING

Lord Reading állami szolgálatban elköltötte a vagyonát. Londonból jelentik: A napokban elhunyt lord Reading környezetében megállapítják, hogy az angol államférfi aránylag „szegényen” halt meg. „Működése” 100.000 font vagyon maradt utána. Valamikor sokkal gazdagabb volt. Mint ügyvéd óriási vagyont szerzett, de mint államférfi nagyrészt elköltötte. Öt évig volt India alkirálya. Ezalatt évi fizetése 19,000 font volt, ami azonban reprezentációs költségeinek csak egy részét fedezte. Az indiai alkirály mindig magánvagyonából fedezte költségeinek jórésztét. Valószínű, hogy évenként legalább 15.000 fontot fizetett rá indiai alkirályságára. Minden közéleti mindg rendelkezésre áll szíve és zsebe; így többek között jórészt ő fedezte saját vagyonából a nagy angol rákellenes hadjárat költségeit, amelynek vezére volt. Soka áldozott Reading a cionizmusra is.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyénknél reggel égyóra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélmozgást csakhamar megélelti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabadá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Az orvosok ajánlják.

Marpe Lőnéfesz teadélutánja. A „Marpe Lőnéfesz”, kórházi betegeket istápoló egyesület legutóbbi teadélutánján Weisz Gyuláné és Klein Ignácné urnők látták el a házasszony tisztségét. A teadélután minden tekintetben jól sikerült.

Nemzetközi utazó szélhámost tartóztattak le a brasovi pályaudvaron. Brasovból jelentik: Az ottani pályaudvaron tegnap letartóztatták Deisoreanu Octavian ismert nemzetközi szélhámost, aki doktornak vagy mérnöknek adta ki magát és aki Brasovban több betörést követett el. Deisoreanu büntetését most állítják össze.

Juliusban rendezik meg Cernăuți havát. Cernăuțiújból jelentik: Nistor miniszter elnökletével az ipar és kereskedelmi kamarában tartott értekezleten elhatározták, hogy július hónap Cernăuți havát fogják megrendezni Bucovina fővárosában, nagyszabású mintavásárral együtt.

Hauptmann személyesen akar védekezni a kegyelmi bíróság előtt. Trentonból jelentik: Hauptmann kérte, engedjék meg, hogy személyesen védekezzen a kegyelmi bíróság előtt annak szombati tárgyalásán.

Akarja látni a zsidó nép múltját?

Érdekl-e népünk jövője?

Meg akarja hallgatni főkantóraink imáit?

IZRAEL HANGJA

bemutatója népünk múltját, jelenjét és jövőjét.

Minden jelenetnél egy-egy világhírű zsidó főkantór énekel héber nyelven nagy kórus-kísérettel. A főkantórok közül megemlítjük: JOSELE ROSENBLATT, LOUIS WALDMANN (newyorki főkantór), ADOLF KATCHKO (varsói főkantór), MORDECHAI HERMANN (párizsi főkantór), David Roimann, etc. és végül a 14 éves csodáshangú Sch. Engelhardt nevet. A kórust a legjobb zsidó karnagy: Mayer Machtberg irányítja.

A film csak 2 napig (jan. 13 és 14-én) fut a ROYAL MOZGÓBAN

Rendes helyárak. Ifjúsági egyesületek — ha legalább 30-as csoportokban jönnek — kedvezményt kapnak. Előadások kezdete: mindkét nap: 3, 5, 7, 9 órákor.

Több francia képviselő amnesztiajavaslatot terjesztett a kamara elé a marseillei merénylők elmozdított védőjének érdekében. Párizsból jelentik: Torres, Campinchi, Lagrange és Vallat képviselők törvényjavaslatot terjesztettek be a kamarához Desbons, a marseillei merénylők védőjének amnesztiajára érdekében, akik az A x de Bsins-i törvényszék tudvalevőleg törölt az ügyvédi kamara tagjai sorából.

A japán sajtó véleménye szerint csőd előtt áll a tengerészeti leszerelési konferencia. Tokióból jelentik: A sajtó általános véleménye szerint a londoni tengerészeti leszerelési konferencia csödbe fog jutni és a balsikert nem lehet majd Japánnak tulajdonítani. A lapok azon véleményüknek adnak kifejezést, hogy egy Japán nélküli kötött tengerészeti egyezménynek sok értéke nem lehet.

Orvosok, mérnökök, gyárak!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és elfizethető Lepagénál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadóól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagétól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Cuza professzor személyesen vezeti a Suceavában tartandó választási kampányt. Bucurestiből jelentik: Iasiból jelentik, hogy Cuza professzor, nagyszabású kiserőgardával együtt Suceavába utazott az ottani választási hadjáratra. — Mihailache tegnap fogadta Calinescut és Potatcat, akik beszámoltak a sucevai választási küzdelemről. Nemzeti parasztpárti körökben biztosra veszik, hogy ebben a megyében a párt jelöltje fog győzni. A választást január 15-én fogják megtartani.

Meghülésnél, náthalásznál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarusnál, valamint idegfájdalmaknál és szagátásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon jól tesz, mert a gyomor-bélcsatornát alaposan kitisztítja és desinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Február elején országos kongresszust tartanak a szövöttek Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Február elején a szövöttek ek országos kongresszust tartanak Bucurestiben Negura államtktár elnökletével. A kongresszusra bejelentették részvételüket mindazok a személyiségek, akik a szövöttek, ze ek ügyével foglalkoztak az utóbbi évek során. A kongresszus célja arra rábírni a Nemzeti Bankot, emelje fel a szövöttek élet segélykötőjét.

Holnap lesz a Kórház-bál. Szombat este 10 órákor kezdődik a cluj-i zsidóközkórház-egyesület javára a Kereskedelmi és Iparkamara új helyiségeiben rendezendő bál, és a múlt évi társulatokra, valamint a nagyszabású helyi és vidéki jelentkezőkre támaszkodva, Cluj eme legnagyobb báli terme is hihetőleg szűknek fog bizonyulni. A bál kezdete este 10 órára van kitűzve, de a vége bizonyára most is a hajnali órákig fog nyulni, mert ezen az estélyen a város és a vidék társadalmi a népi válaszfalak nélkül fog megjelenni, hogy a legszebb jótékonyaságot szolgálja. Ez az estély beidegezte magát Cluj város szívébe és ez a legjobb garanciája annak, hogy a rendezőség önzetlen fáradozásait ezúttal is rekord siker fogja jutalmazni.

Ma lép életbe az új menetrend. Az állavasumtak igazgatósága, mint már jelentettük, január 10-én új menetrendet léptet életbe csaknem az egész ország területére. Az új menetrend már megjelent. A Cluj értekező vonatok érkezését és indulását az alábbiakban közöljük: Bucuresti—Brasov—Teius felől Clujra érkező vonatok 12.47-kor személy, 16.15-kor személy, 19.10 gyors, 1.53 személy, 23.10 rapid, 6.15 személy, 7.50 gyors, 9.13 gyors. Oradea felől indul: 13.40 személy, 16.29 személy, 19.23 gyors, 2.20 személy, 23.20 rapid, 6.30 személy, 9.25 gyors. Oradea felől érkeznek: 11.10 személy, 17.42 személy, 21.11 gyors, 24.40 személy, 1.04 rapid, 6.28 személy, 12.15 gyors. Teius—Brasov—Bucuresti felől indul: 13.45 személy, 17.56 személy, 20.30 gyors, 21.23 gyors, 1.33 személy, 9.14 rapid, 6.43 személy, 12.29 gyors. Dej felől induló vonatok időpontja: 1.15, 3.55, 5.55, 7.15, 9.28, 12.15, 14.22, 16.53, 18.40, 21.35. Dej felől érkeznek: 7, 8.27, 9.43, 11.35, 14.21, 16.23, 18.32, 20.25, 21.34, 23.00 órákor.

Köszönetnyilvánítás. Rokonoknak és mindazoknak, akik drága, felejtethetlen megboldogult fiunk, Szilágyi Ernő, Leszámitóó-bank volt tisztviselő emetését megjelentek, mélyszégyes fájdalomunka: enyhíteni igyekeztek, ezuton mondanunk hálás köszönetet. Szilágyi Márton és neje.

A napsugár és az ember sorsa. Newyorkból jelentik: Dr. Harlan T. Stetson, a Harvard egyetem professzora arra a megállapításra jutott, hogy az emberiség és az egyes ember sorsát erősen befolyásolja a napsugár. Elméletét ezzel a kérdéssel vezeti be: „Járt ön már olyan házban, amely hónapokig zárva volt? Érezte, hogy milyen nyomorúság a levegő ilyen helyen? Ugy-e, rögtön ellenállhatatlan vágyat érez, hogy feltépje az ablakokat. Pedig a kémiai vizsgálatok eredménye sze-int ez a fűtett levegő össze-ételében semmivel sem különbözik a friss tengeri levegőtől”. Az amerikai tudós szerint az ilyen megrekedt levegő elveszti elektromosságát, mire az ott tartózkodó emberek fejfájás, kaptak, depresszióságot éreztek és hamar elfáradtak. Ahogy azonban a levegőt ionizálta, elmúlt a fejfájás, a rossz-kedv, a fáradtság. Ezt a jelenséget Stetson a napfoltokkal és a légköri ionizálásával magyarázza. Hivatkozik Moreaux francia asztromonómusra, aki már 1929-ben megjósolta, hogy az 1936 és 1937. esztendőben a napfoltok miatt ideges feszültség fogja hatalmába keríteni az egész emberiséget. Az amerikai tudós most azt szeretné bizonyítani, hogy a napfoltok a levegő ionizációját befolyásolják és ebből már kétségbevonhatatlanul lehetne arra következtetni, hogy a napsugárzás döntő befolyással van az ember sorsára.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában pénteken, január 10-én déli 1/2—1/2 óra között dr. Fischer Árpád tart inspekción.

Az Új Kelet palesztinai vezérképviselője hirdetésű ügyekben Karl Ettlinger hirdetésű iroda Tel-Aviv 17, Nachlat Benjamin Str. Corner Rambam S r. P. O. B. 911. Tel. 1344.

A Haggibbor Kfar Makkabi teája. Vasárnap, f. hó 12-én tartja a Haggibbor Kfar Makkabi teáját a Vivó Klubban. A Haggibbor Kfar Makkabi teák rendezőse annak a rendkívüli látogatottságnak köszönhetően, melyben az általuk rendezett teák eddig részesültek, a karácsonyi szünet után fokozottabban elánál kezd meg a rendszeres teáinak rendezését. Ezúttal vasárnap, f. hó 12-én lesz megtartva a legközelebbi Haggibbor Kfar Makkabi tea, melyben minden bizonnyal Cluj egész ifjúsága ott lesz.

Könyvtárak, a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Pántáneli 15. szám alatti asztalosműhelyben.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Sejum és Kassa hercegek Akszum felé nyomulnak?

Franciaország flottakonzentrációjával ad súlyt a szankciók szigorításával kapcsolatos népszövetségi tárgyalásoknak

Ellentétes hírek az abessziniai harctéri eseményekről Franciaország megváltoztatta álláspontját a petróleumszankciók kérdésében?

A francia-angol vezérkari megegyezés nemcsak a Földközi tengerre, hanem a rajnai határra is vonatkozik?

London, január 9. Addis-Abebaból érkező jelentések szerint az abesszin haderők felhasználják a számukra megszokott esős időt arra, hogy sikeres támadásokat intézzenek az olaszok ellen. Északon Sejum és Kassa hercegek véres harcok kíséretében nyomulnak elő Akszum felé. Az olaszok erődített állásaikban elkeseredett gépfegyver tüzzel védekeznek az előrenyomulás ellen. A déli fronton Desta rasz három hadoszlopban támadja Graziani tábornok csapatait. Erről az arcvonalról szintén komoly abesszin sikereket jelentenek.

A fentiekkel ellentétben a Reuter újabb jelentése arról számol be, hogy a nagy esőzések mindkét felet megakadályozták a hadműveletek folytatásában, különösen az északi fronton. Ellentmondó hírek érkeznek az abesszin hadmozdulatairól Makalle környékén. Az abesszinok azt állítják, hogy a Makallétól keletre eső vidéket visszafoglalták, míg az olaszok szerint tüzértől visszavonulásra kényszerített egy abesszin hadoszlopot, amely 20 kilométernyire Makallétól délre tünt fel.

Francia-angol együttműködés a Földközi tengeren
Párizs, január 9. Jelentette az Uj Kelet, hogy a francia földközitengeri flotta koncentrációját rendelték el, ami egyenes folyamánya az angol és francia vezérkarok között létrejött együttműködési egyezménynek.

A nagyjelentőségű eseményt a francia lapok megfelelően kommentálják. A l'oeuvre szerint téves az a hír, hogy a francia és angol flotta földközitengeri akciója már a közeljövő esemény lesz, mert egyelőre csak bizonyos tervek dolgoznak ki, amelyek a két flotta együttműködését szükség esetén biztosítanák. De ez a szükség aligha fog bekövetkezni.

Ugyanígy értelemben ír a Journal is, amely azt hangsúlyozza, hogy a francia flotta mozdulatai fontosak ugyan, azonban semmiféle politikai jellegük nincsen.

Ezek a lapkommentárok azzal magyarázhatók, hogy az angol lapok tegnap este első oldalukon nagy betűkkel azt a hírt közölték, hogy a francia flottát koncentrálták a Földközi tengeren. A Reuter azt jelentette, hogy

több mint 80 francia hadihajó január 20-tól kezdve a Földközi tengeren fog tartózkodni, ugyanazon a napon, amikor a Népszövetség 18. as bizottsága dönteni fog a petróleumszankciók ügyében.

A francia tengerészeti minisztérium hivatalos közleményben jelenti, hogy a földközitengeri flotta összpontosítása nincs kapcsolatban a napirenden levő eseményekkel. Az angol lapok azonban mégis úgy tüntetik fel a dolgot, hogy a két francia hajóraj megjelenése a Földközi tengeren az angol és francia tengerészeti szakértők legutóbbi tárgyalásainak pozitív eredménye. Londonban a francia flotta mozdulatait úgy tekintik, mint a francia kormány ismételt bizonyítékát arra nézve, hogy

Franciaország kész városlan olasz támadás esetén az angol flotta oldalára állani. Német körök is érdeklődéssel foglalkoznak ezzel az ügyvel. A német sajtó attól fél, hogy a két állam között létrejött megegyezés nemcsak a Földközi tengerre vonatkozik, hanem a rajnai határra is.

A Le Journal szerint német körök a francia-angol vezérkarok közt létrejött megegye-

zést úgy tekintik, hogy az a locarnói szerződést sérti.

A lap szerint a német birodalom katonailag meg akarta szállni a Rajna-vidéket, annak demilitarizált zónáját, ami egyet jelentene a locarnói szerződés egyszerű megszegésével és ezzel súlyos következményeket provokálna.

de a két vezérkar megegyezése óvatosságra inti Hitleréket. Ugy látszik, hogy a németek egyelőre felvilágosításokat fognak kérni a két kormánytól a locarnói szerződést illetően.

London, január 9. (Rador). Az angol lapok ma reggel is kihangsúlyozták a francia hajóraj koncentrációjának fontosságát a Népszövetség döntéseinek kuszájában és hozzátézik, hogy még más intézkedések is várhatók, így a légi haderők összpontosítása.

Párizs, január 9. (Rador). A tengerészeti minisztérium jelentése szerint a második francia hajóraj többéves gyakorlatára indult a nyugatfrancia partokra. A hajók Darlan tengernagy vezetés alatt vonulnak ki Casablanca, majd Dakar irányába.

A petróleumszankciók ügye
Párizs, január 9. Nem tartják valószínűnek, hogy De-Chambrun, római francia nagy-

követ Párizsban a Lavallal folytatott eszmecsere új tervezetét beszélne meg a béke helyreállítása érdekében a francia miniszterelnökkel, de az kétségtelen, hogy a nagyövet a viszonyok jó ismeretében, új irányt adhat a békére irányuló erőfeszítéseknek.

Ugy hírlik, hogy Genfben Svédország fogja előterjeszteni a petróleumzárlat javaslatát, de ennek nem sok eredményét látnák az amerikai új semlegességi törvény intézkedései következtében.

Francia illetékes helyen a köteles cáfolattól eltekintve, tartózkodnak minden nyilatkozattól a háborús válsággal kapcsolatban. Általános vélemény szerint azonban, ha Amerika megfelelően fogja korlátozni petróleumkivitelét Olaszország felé, akkor a petróleumszankciók kérdésében Franciaország is megváltoztatja eddigi politikáját. Laval nem fog többé ellenállni az angol szankciós kivánásoknak, hanem Londonnal karöltve állapítja meg a petróleumszankciók megkezdésének időpontját.

Megszakadás nélkül esik az eső Abessziniában

Addis-Abeba, január 9. (Rador). Abesszini egész területén megszakadás nélkül esik. Harrar vidékén egy hete nem szünt meg az

A szinpadon értesült anyja haláláról és ájultan esett össze Sidy Thal, a neves jiddis primadonna

Dramai jelenet a bucaresti Roxi színházban

Bucuresti, január 9. (Az Uj Kelet tud.) Sidy Thal, az erdélyszerte ünnepezt jiddis színművésznőt, akit az erdélyi zsidó közönség is szívvel fogadott, mély gyász érte. Hosszu évek óta betegeskedő édesanyja szerdán meghalt. A művésznő drámai körülmények között értesült édesanyja haláláról. A bucaresti Roxi színházban ezuttal is zsufozt ház előtt játszott a népszerű primadonna és előadás közben közölték vele a halálhírt. Sidy Thal éppen

jelenése végeztével vette a hírt és a szinpadon elájult.

A közönségre drámai hatást keltett a szomorú jelenet. Az előadást félbeszakították és Sidy Thal a legközelebbi vonattal Cernautiba utazott, hogy résztvegyen édesanyja temetésén. Művészi és zsidó körökben egyaránt ószinte részvétet kelt Sidy Thal gyásza, aki nagy szeretettel csüngött édesanyján.

Leverték az argentinai forradalmi sztrájkot

Brazília, Uruguay és Argentína közös csoportot alakítanak a kommunizmus ellen

London, január 9. Buenos-Ayresből érkező jelentések szerint az argentinai forradalmi sztrájkoknak a rendőrség és katonaság együttes közbelépése egyelőre véget vetett. Buenos-Ayresben katonai osztagok megtisztították a várost a zavargóktól. A sztrájk estére megszűnt, miután a mozgalom vezetőit nagyrészt letartóztatták.

Mintogy a sztrájk mögött Moszkvából irányított kommunista izgatást sejtettek, valószínűnek látszik, hogy az utóbbi időben forradalmi sztrájkok által megrázott Brazília, Argentína, és Uruguay közös csoportot alakítanak a kommunizmus ellen. A csoportosulás tervét most dolgozzák ki a három állam külügyminisztériumaiban. A buenos-ayresi sztrájkbizottság tegnap még elhatározta, hogy az egy nap-

ra tervezett általános sztrájkot 24 órával megnyújtja. A karhatalom közbelépése azonban lehetetlenné tette ennek a határozatnak a megvalósítását, melynek szerzőit kivétel nélkül letartóztatták.

Nunkás-Mozgó műsora:
Pénteken, vasárnap, hétfőn, kedden 3, 6 és 9 Szombaton, január 11-én nincs előadás. Dupla műsor! Egy helyár!

I. A SZENVEDÉLVEK VÁROSA
Főszereplő: PAUL MUNI.

II. KALIFORNIAI SAS
Fősz.: Richard Cromwel és Dorothy Jordan.

eső. A közlekedés teljesen szünetel az utakon összegyűlt sár miatt. Az alacsonyan levő felhők minden eredményes légiakciót megakadályoztak. A csapatok szállása óriási nehézségekbe ütközik. A tegnapi két óráig tartó holdfogyatkozás azt a hitet keltette a nagyszámú babonás abesszinben, hogy nagy események vannak készülöben.

Hivatalos olasz hadijelentés szerint az északi fronton, Makalle vidékén jelentékeny elleneséges haderőket, amelyek Gabat felé közeledtek, az olasz tüzértől szétzört. A repülő a Tzellemeti közelében megjelent abesszinokat bombázták. Az eritreai front többi részén és a somáliai harcra vonalon semmi említésre méltó nem történt.

Hogyan magyarázza az olasz sajtó a szankciókat

Róma, január 9. (Rador). A római lapok foglalkozva az Olaszország ellen alkalmazott szankciók folytán előállt helyzettel, ama véleményüknek adnak kifejezést, hogy a szankciós állások számát a tényleges veszély miatt fel ebben a zónában, hogy akciójukban a kommunizmussal fognak együttműködni. A Popolo di Roma szerint a fasiszta Olaszország megfojtására irányuló akció az ázsiai kommunizmus mozgatja, azzal a céllal, hogy azt kiértesse Európára is itt is bevezesse a szovjetek uralmát.

Párizs, január 9. (Rador). Gaston Jéze professzort, aki Abessziniá ügyét a Népszövetség védi, ma arra kényszerítették, hogy a Sorbonneon hirdesse előadásáról lemondjon, mert a folyósókon összegyűlt diákok hatalmas zajt csaptak.

Németország nem tervezi a rajnai-vidéki demilitarizált zóna elfoglalását

Berlin, január 9. (Rador). A Reuter szerint a német külügyminisztérium egyik tagja a következőket jelentette ki: — Németország figyelemmel követi a francia-angol katonai tárgyalásokat. Nem felel meg azonban a valóságnak, amit egyes francia lapok állítottak, hogy a birodalmi kormány a tárgyalásokat a locarnói szerződés megszegésének tekintik. Hasonlóképp nem felel meg a valóságnak az az állítás sem, hogy Németország a rajnavideki demilitarizált zóna elfoglalását tervezi.

Nem szállítják le a tisztviselők fizetését és nem emelik az adókat

Bucuresti, január 9. A kormány Tatarescu elnökletével ma délelőtti minisztertanácsot tartott, amelyen az egyes minisztériumok költségvetési előirányzatát vitatták meg. Elhatározták, hogy az 1936. évi állami költségvetés ugyanannyit tegyen ki, mint a tavalyi. A minisztertanácsban cáfolat nyert az a hír, mely szerint a kormány szándékában állana a köztisztviselők fizetését redukálni és újabb adókat bevezetni.

A népszövetségi titkárság közzétette a világ menekülteinek statisztikáját

Genf, január 9. (Rador). A népszövetségi titkárság közzétette a nemzetközi menekültek ügyében, Ossuski párizsi cseh követ elnökletével kiküldött bizottság jelentését. A jelentésből kitűnik, hogy a világon a menekültek száma a következőképpen oszlik meg: Oroszok 800 ezer, görögök 240 ezer, asszirok és kaldeusok 7000, törökök 150 ezer, a Saar-vidékről menekültek: 4000, németországi menekültek: 80—100 ezer. A menekültek között kiosztott pénzeszközök, amit a népszövetségi menekültügyi bizottsága és a Nansen hivatal juttatott el hozzájuk. 1927 és 1934 között 2,683.549 svájci frankot tett ki.

Simleul-Silvezieln a „MEDVE SZÁLLODA”
Éttermek és kávéház, üzlet: bébe vételére ügyes szakmabeli bérlet keresek. Rosenberg Mór, tulajdonos.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16

CENZURAT

Joachim Prinz

Prinz doktor, akiről herceg, a szellem, a németországi rabbi, még 1933 után — nem zűdését, főleg nem bi támadó kritikáit. Mert mizmusa nagyobb a va ferde is ez az optimiz terésében is remélkedik nem asszimilans, ott k nyáját. Most a cionizm és Keren Hajjeszod pro covinában.

„Ugy vélem, tubok nem vesszük észre a eröket. A zsidóság története: találkozás egyiptomiakkal, a kan kel, a rómaiakkal, a találkozásunknak még lálkozásunk normális, mint nép, mint idege jelenkeznek, ott a talál jártunk rák éppugy, m ha ez a találkozás felök szeretnének lenni ebből a végén nagy t mert közöttünk és a t „lelekezvelet másideje folytatott Bouanoni háborúrói és Jerusale cog a város falait látja Mindkétó egyazon szat ember számára a szat

A közepeskorban z önösége, később ma egy a zsidó sajtó a maga útján. Akarva rlen. Ha alkalmam ember a zsidó sorsoz, zonyosság rá: Heinrich aki egy biboros apja kel való találkozás, a hozás sajtó földünkön, Palesztinába való vas jó életet, hanem a ga igazi élethez való viss hadt világ, amely nép tudja gazdasági ké nem tudja megoldani nem talált időt a súlysára. Magunkon csak

Igy beszél dr Joac és mekkora perspektív nek! Az általános káclágosság. Ember, aki jelent, éppugy, mint a

Egy mácis leve

Ma már kétségtelen olasz hadsereg semmi nem ért el ezideig az amit elért, azt is de f alatt érte el. Amióta teremtesére kiküldött, át a fővezérletet az a egymásután érik ve getek.

Az olasz sajtó idege nak jelei, hogy az a első harci napokban fasiszták körében, félsággá és bizonytalans Ami érthető is, bi moszfára romlása an ország körül, amelyen leg nem számított.

A doloi svéd ambul atmoszférát csak su Hoare-tervezet buká tette, hogy az olasz sok reménye arra, ho szágainak közvélemé elnézést nyerjen. Sét kozódó kíméletlenége

Ennek jele a franc egyezés is, mely min kilátást, hogy az o fognak maradni s el olasz hadsereg, vagy kalandra számítható e

Ma már Laval sem